

CODUL DE CONDUITĂ ANTICORUPȚIE

Donnons vie au progrès

CUPRINS

EDITORIAL.....	1
DEFINIȚII Erreur ! Signet non défini.	
I. ANGAJAMENTUL GRUPULUI ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI	Erreur ! Signet non défini.
II. DESTINATARI CODULUI DE CONDUITĂ.....	Erreur ! Signet non défini.
III. NE PRIVEȘTE PE TOȚI.....	Erreur ! Signet non défini.
1. Angajamentele directorilor executivi și ale managerilor Grupului ...	Erreur ! Signet non défini.
2. Angajamentele angajaților	Erreur ! Signet non défini.
3. Rolul funcției etică/conformitate.....	Erreur ! Signet non défini.
IV. COMBATerea CORUPȚIEI ÎN FIECARE ZI.....	Erreur ! Signet non défini.
1. Prevenirea	9
2. Detectarea.....	10
3. Documentarea procesului de luare de decizie.....	11
4. Controlul și evaluarea	12
5. Contabilizarea.....	12
6. Alertarea.....	13
7. Sancționarea.....	13
V. LUAREA DE MĂSURI PRIVIND PRACTICILE RISCANTE.....	Erreur ! Signet non défini.
1. Cadouri și invitații.....	15
2. Plăți de facilitare	15
3. Patronaj și sponsorizare	16
4. Conflicte de interese	17
5. Recurgerea la intermediari	18
6. Finanțarea politică.....	20
7. Reprezentarea intereselor și acțiunile de lobbying	21
ANEXA 1.....	23
ANEXA 2.....	25

EDITORIAL

În 2014, grupul Bouygues a instituit un program de conformitate anticorupție, actualizat în 2017 pentru a ține seama de legea Sapin 2 din 9 decembrie 2016.

Pe lângă Codul de Etică, ne-am dorit ca acest program să evolueze pentru a ține cont de cele mai noi reglementări și pentru ca să fie și mai concret și mai operațional.

Într-adevăr, din 2017, lupta împotriva corupției a fost consolidată în Franța și în întreaga lume, iar cerințele autorităților sunt din ce în ce mai puternice, în special sub efectul aplicării extrateritoriale a anumitor legi. Consecințele în cazul unei încălcări pot fi extrem de grave pentru Grup, directorii executivi și angajații săi: amenzi mari, pedepse cu închisoarea, limitarea capacității Grupului de a avea acces la piețele publice și private și de a obține finanțări etc.

Prin urmare, este esențial ca toată lumea să înțeleagă normele aplicabile luptei împotriva corupției, să și le însușească și să le respecte cu strictețe.

Desigur, Grupul nostru se abține de la orice act de corupție. Respingerea oricărei practici corupte trebuie să fie un imperativ fundamental pentru fiecare director executiv, manager și angajat.

Atragem în mod special atenția directorilor executivi și a managerilor, asupra responsabilității lor speciale în acest domeniu. Este absolut necesar ca aceștia să citească cu atenție conținutul acestui cod de conduită, să îl difuzeze pe scară largă angajaților lor și să asigure punerea în aplicare efectivă și respectarea normelor de interdicție, prevenire și control cuprinse în acest cod, atât în Franța, cât și la nivel internațional.

Angajații trebuie să înțeleagă că grupul Bouygues este intransigent în ceea ce privește respectarea regulilor care interzic corupți. De aceea, toți angajații trebuie să fie instruiți în lupta împotriva corupției. Mai presus de toate, ei trebuie să știe că pot conta pe ierarhia lor și pe responsabili de etică ai liniei lor de afaceri și ai Grupului atunci când se confruntă cu acte de corupție. Un angajat nu trebuie lăsat niciodată singur în fața unei astfel de situații.

Martin Bouygues
Președintele Consiliului de Administrație

Olivier Roussat
Directorul general al Grupului

DEFINIȚII

Agent public : orice persoană aleasă sau care deține o funcție publică, inclusiv :

- orice persoană angajată sau utilizată ca agent/mandatar de către o administrație națională, regională sau locală, de către o entitate aflată în subordinea unei astfel de administrații sau de către o autoritate administrativă independentă ;
- orice persoană angajată sau utilizată de o instituție publică ;
- candidații pur și simplu declarați pentru funcții publice ;
- liderii partidelor politice ; și
- colaboratori ai organizațiilor publice internaționale.

Corupție: corupția poate fi activă sau pasivă.

- **Corupția activă** este acordarea sau faptul de a accepta să fie acordat, în Franța și în străinătate, orice avantaj unei persoane fizice sau juridice, publice sau private, pentru ca persoana respectivă să îndeplinească sau să se abțină de la a îndeplini un act al funcției sale în vederea promovării intereselor corupătorului. Încălcarea este gravă chiar dacă avantajul preconizat nu este acordat. În plus, nu este necesar să se stabilească intenția frauduloasă pentru ca infracțiunea să fie urmărită penal și pedepsită.
- **Corupția pasivă** constă în acceptarea sau solicitarea oricărui beneficiu care îndeplinește condițiile de mai sus.

Director executiv : se referă la directori și mandatarii sociali ai fiecărei entități a Grupului.

Entitate : se referă la toate societățile și entitățile de drept francez și străin „controlate” direct sau indirect de liniile de afaceri ale Grupului.

Grup : desemnează societatea Bouygues SA și toate societățile și entitățile de drept francez și străin „controlate” direct sau indirect de Bouygues SA (inclusiv asocierile în participație controlate de Bouygues SA, de liniile de afaceri sau de entitățile sale). Noțiunea de „control” este înțeleasă în sensul dispozițiilor coroborate ale articolelor L. 233-3 și L. 233-16 din Codul comercial francez și include, prin urmare, atât „controlul de drept”, cât și „controlul de fapt”.

Manager : fiecare linie de afaceri va defini, în funcție de procesele și activitățile sale, noțiunea de „manager” aplicabilă perimetrului său.

Linie de afaceri : desemnează, în acest document, Bouygues SA și fiecare dintre liniile de afaceri ale Grupului, și anume, la data prezentului cod, Bouygues Construction, Bouygues Immobilier și Colas (polul activități de construcții), TF1 (polul Media) Bouygues Telecom (polul telecomunicații) și Equans (polul Energie și Servicii).

Responsabilul de Etică și Responsabilul de Conformitate : numit în fiecare linie de afaceri și în cadrul Bouygues SA pentru Grup, responsabilul de etică este, în principiu, directorul juridic și se ocupă de implementarea și punerea în aplicare a Codului de Etică, a Codului de Conduită Anticorupție, a programelor de conformitate și a politicilor Grupului. Acesta se poate baza pe un responsabil de conformitate desemnat pentru punerea în aplicare operațională a acestor subiecte.

Trafic de influență : ca și corupția, traficul de influență poate fi activ sau pasiv.

- **Traficul de influență activ** constă în a-i cere unei persoane, în schimbul unei contraprestații, să își folosească influența reală sau percepută asupra altei persoane pentru a obține de la persoana respectivă un avantaj sau o decizie.
- **Traficul de influență pasiv** constă în a accepta exercitarea influenței sau solicitarea unei contraprestații pentru a exercita influența.

I. ANGAJAMENTUL GRUPULUI ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI

Grupul Bouygues condamnă corupția și traficul de influență sub toate formele lor, fie în public, fie în privat, active sau pasive, comise în Franța sau în străinătate.

Așa cum se este formulat în Codul său de Etică, Grupul consideră că actele de corupție, trafic de influență și infracțiunile aferente acestora sunt contrare valorilor comune și principiilor etice la care aderă. Prin urmare, Grupul aplică o politică de „toleranță zero” împotriva oricărei încălcări în acest domeniu, care va fi sancționată disciplinar.

Acest angajament împotriva corupției este cu atât mai justificat cu cât o încălcare, chiar localizată sau care implică sume ne semnificative, a reglementărilor naționale și/sau internaționale poate avea consecințe extrem de grave pentru Grup, directorii executivi și angajații săi. Pe lângă plata eventualelor amenzi și condamnarea directorilor săi executivi la pedepse cu închisoarea, o astfel de încălcare este de natură să:

- limiteze capacitatea Grupului de a avea acces la piețele publice și private ;
- limiteze capacitatea Grupului de a-și desfășura activitatea (de exemplu, confiscarea activelor sale, încetarea sau limitarea anumitor activități) ;
- înăsprească condițiile de acces ale Grupului la credite bancare, la piața asigurărilor și la investitori ;
- ducă la dezorganizare internă și la un impact negativ asupra colaboratorilor; și
- deterioreze durabil imaginea Grupului.

Pentru a ține seama de obligațiile legii din 9 decembrie 2016 privind transparența, lupta împotriva corupției și modernizarea vieții economice (denumită în continuare „legea Sapin 2”), Grupul și-a revizuit în 2017 programul său de conformitate anticorupție, care este înlocuit de acest cod de conduită anticorupție. ¹

Acest cod stabilește măsurile de informare, prevenire, detectare, control și sancționare în materie de luptă împotriva corupției în Franța și în străinătate care urmează să fie puse în aplicare în cadrul Grupului. ²

Fiecare linie de afaceri poate completa sau adopta, în ceea ce o privește, norme mai restrictive decât cele conținute în acest cod, în funcție de cartografierea riscurilor sau de particularitățile activităților sale. Aceste completări sau norme mai restrictive vor fi validate în prealabil de către responsabilul de etică al Grupului.

(1) în special articolul 17, II, 1° din Legea Sapin 2

(2) În cazul unei asocieri în participație controlate în comun de o entitate a Grupului și de un partener și în cazul în care nu este posibil să se solicite respectarea prezentului cod, partenerului ar trebui să i se solicite să se angajeze prin contract să respecte standarde cel puțin echivalente cu cele stabilite de prezentul cod.

II. DESTINATARI CODULUI DE CONDUITĂ

Prezentul cod de conduită se aplică tuturor angajaților și directorilor executivi ai Grupului în cadrul activităților lor, indiferent de entitatea, proiectul sau țara în cauză.¹

Fiecare linie de afaceri se asigură că fiecare entitate din perimetrul său integrează și aplică prezentul cod de conduită în Franța și în străinătate.

Fiecare angajat al Grupului are, de altfel, responsabilitatea de a lupta împotriva corupției în toate formele sale.

În fine, Grupul se așteaptă ca părțile interesate (clienți, furnizori, subcontractanți și co-contractanți, intermediari) să aplice standarde echivalente cu cele stabilite de prezentul cod de conduită.

(1) În cazul unei asocieri în participație controlate în comun de o entitate a Grupului și de un partener și în cazul în care nu este posibil să se solicite respectarea prezentului cod, partenerului ar trebui să i se solicite să se angajeze prin contract să respecte standarde cel puțin echivalente cu cele stabilite de prezentul cod.

III. NE PRIVEȘTE PE TOȚI

1. Angajamentele directorilor executivi și ale managerilor Grupului

Angajamentul directorilor executivi și al managerilor Grupului este esențial pentru difuzarea codului de conduită și însușirea acestuia de către toți angajații.

Rolul directorilor executivi este cu atât mai important cu cât legea Sapin 2 le impută responsabilitatea pentru instituirea și punerea în aplicare a unui dispozitiv anticorupție, inclusiv, în speță, a unui program de conformitate, nerespectarea acestor prevederi expunându-i la riscul unor sancțiuni personale.¹

Acesta este motivul pentru care Grupul se așteaptă ca fiecare dintre directorii executivi și managerii săi să se comporte într-un mod exemplar, prin :

- abținerea de la orice practică de corupție sau infracțiune conexă;
- punerea în aplicare a unor măsuri de informare și prevenire detaliate mai jos; și
- participarea la depistarea și sancționarea oricărui colaborator care comite o încălcare a codului de conduită.

Directorii executivi și managerii principali ai Grupului oficializează acest angajament în scris. Ei îl reînnoiesc o dată la doi ani, ținând cont de evoluția reglementărilor, de recomandările autorităților de control și de cele mai înalte standarde.

Un element esențial al dispozitivului anticorupție

Exemplaritatea organului de conducere este fundamentală: sunteți ambasadorii acestui cod de conduită pentru angajații și părțile implicate ale Grupului.

În acest scop, trebuie să aplicați o politică de „tolerantă zero” față de corupția din cadrul companiei sau entității pentru care sunteți responsabil. De asemenea, va depinde de dumneavoastră să stabiliți un climat de încredere în care fiecare colaborator să poată exprima orice întrebări despre etică.

2. Angajamentele angajaților

Fiecare angajat al Grupului are responsabilitatea de a lupta împotriva corupției în toate formele ei. Ca atare și cu riscul de a se expune sancțiunilor, în special sancțiunilor penale, în caz de nerespectare, el se abține de la :

- orice practică care constă în a se lăsa corupt de sau de a corupe o persoană privată sau un funcționar public, direct sau prin acțiunea unui intermediar; și

(1) conform articolului 17, IV și V din Legea Sapin 2

- săvârșirea infracțiunilor asemănătoare corupției (trafic de influență, disimularea favoritismului¹, luarea ilegală de interese², spălarea banilor³, etc.).

În acest scop, Grupul se așteaptă ca fiecare dintre angajații săi să își însușească acest Cod de Conduită și să dea dovadă zilnic de vigilență și luciditate în desfășurarea activităților sale.

Pentru a ne asigura că mizele luptei împotriva corupției sunt înțelese de părțile interesate (clienți, furnizori, prestatori de servicii, subcontractanți și co-contractanți, intermediari), angajații se asigură că relația lor cu aceștia respectă standardele de conformitate ale Grupului.

În prima linie

Sunteți primii actori ai conformității în activitatea de zi cu zi. Instrumentele pe care Grupul vi le pune la dispoziție trebuie să vă permită să răspundeți la întrebările dumneavoastră în ceea ce privește detectarea și combaterea corupției.

Cu toate acestea, în cazul în care aveți vreo îndoială sau vreo întrebare, adresați-vă superiorului ierarhic, departamentului juridic, Responsabilului de Conformitate sau Responsabilului de Etică al liniei dumneavoastră de afaceri sau al Grupului.

3. Rolul funcției de etică/conformitate

Grupul pune la dispoziție mijloacele necesare pentru a combate încălcările privind integritatea.

Funcția de etică/conformitate este condusă de Responsabilul de Etică, care este, în principiu, directorul juridic al liniei de afaceri și care este sprijinit de echipe specifice (dacă este necesar, împreună cu un responsabil de conformitate).

Funcția de etică/conformitate are, în special, ca misiuni :

- să organizeze instituirea și punerea în aplicare a codului de conduită;
- să consilieze angajații cu privire la aspectele reglementate de cod ; și
- să aducă completări sau exemplificări la cod care, după evaluarea riscurilor, sunt justificate de particularitățile liniei de afaceri. Aceste completări sunt validate de Responsabilul de Etică al Grupului.

(1) Potrivit art. 432-14 din Codul penal, 1 „se pedepsește cu doi ani de închisoare sau cu amendă de 30.000 de euro, o persoană care deține autoritate publică, sau căreia i s-a încredințat o misiune de serviciu public sau i s-a încredințat un mandat electiv public sau care exercită funcțiile de reprezentant, administrator sau agent al statului, al autorităților locale, al instituțiilor publice, al societăților semipublice de interes național cărora li s-a încredințat o misiune de serviciu public și al societăților semipublice locale sau orice persoană care acționează în numele uneia dintre societățile menționate anterior pentru a obține sau a încerca să obțină altora un avantaj nejustificat printr-un act contrar legilor sau reglementărilor menite să garanteze libertatea de acces și egalitatea candidaților la contractele de achiziții publice și la delegările de serviciu public.”

(2) Potrivit art. 432-12 din Codul penal, 2 „faptul, de către o persoană care deține autoritate publică sau căreia i-a fost încredințată o misiune de serviciu public sau de către o persoană cu mandat electiv public, de a lua, primi sau reține, direct sau indirect, orice interes într-o întreprindere sau într-o tranzacție pe care o are, la momentul actului, în tot sau în parte, sarcina supravegherii, administrării, lichidării sau plății se pedepsește cu cinci ani de închisoare și cu o amendă de 500 000 EUR, a cărei valoare poate fi majorată la dublul produselor obținute din infracțiune.”

(3) Potrivit art. 324-1 din Codul penal, 3 „spălarea banilor este actul de facilitare, prin orice mijloace, a justificării false a originii bunurilor sau veniturilor autorului unei infracțiuni sau a unui delict care i-a oferit un profit direct sau indirect. Spălarea banilor include, de asemenea, asistență la plasarea, disimularea sau conversia beneficiilor directe sau indirecte ale unei infracțiuni sau ale unui delict. Spălarea banilor se pedepsește cu cinci ani de închisoare și o amendă de 375.000 de euro.”

În fiecare linie de afaceri, a fost înființat un comitet de etică - care provine din Consiliul de Administrație. Acesta se reunește periodic pentru a examina aspectele etice și pentru a evalua sistemul de prevenire și detectare a corupției instituit. De asemenea, contribuie la definirea regulilor de conduită sau a planurilor de acțiune care trebuie să inspire comportamentul directorilor executivi și al angajaților.

IV. COMBATEREA CORUPȚIEI ÎN FIECARE ZI

1. Prevenirea

Informarea

Pentru a se asigura că fiecare director executiv și fiecare angajat își însușește cât mai bine codul de conduită, acesta este accesibil, zilnic, pe Intranetul Grupului și al fiecărei Linii de afaceri sau prin orice alt mijloc decis la nivel de Linii de afaceri.

În conformitate cu termenii și condițiile pe care le definește, fiecare linie de afaceri se asigură în mod regulat că angajamentul Grupului și conținutul codului în lupta împotriva corupției sunt cunoscute tuturor. Acesta pune la dispoziția directorilor și a angajaților săi toate informațiile utile pentru activitățile lor, de exemplu:

- orice notă privind practicile care necesită o atenție deosebită în lupta împotriva corupției;
- orice alertă sau monitorizare juridică și reglementară privind legislația anticorupție (recomandări ale autorităților, jurisprudență, modificări textuale), difuzată cât mai curând posibil; și
- orice informații privind integritatea unei părți interesate, în legătură cu departamentul juridic al liniei de afaceri și, dacă este necesar, cu serviciile consultanților și ale prestatorilor de servicii externi specializați.

În fine, fiecare linie de afaceri depune toate eforturile pentru a se asigura că clienții săi, furnizorii de prim nivel, subcontractanții, co-contractanții, consultanții, intermediarii sau partenerii săi respectă codul de conduită sau aplică standarde echivalente.

Formarea

Fiecare linie de afaceri pune în aplicare un dispozitiv de formare adaptat activităților sale și zonelor geografice în care își desfășoară activitatea. Acest dispozitiv include:

- Un modul de **formare online obligatorie**, destinat tuturor colaboratorilor. Acest modul se axează pe Codul de conduită și pe regulile în materie de combatere a corupției.
- Un modul de **formare cu prezență fizică mai specifică**, destinat directorilor executivi și angajaților celor mai expuși riscurilor de corupție și de trafic de influență¹.

Încadrarea contractelor

Fiecare linie de afaceri trebuie să identifice contractele în care trebuie neapărat integrate clauze anticorupție.

(1) de exemplu, colaboratorii care urmează să fie trimiși în expatriere în țările care afișează indicele de percepție a corupției *Transparency International* mai mic sau egal cu cincizeci (a se vedea cel mai recent indice de percepție a corupției al cărui link se găsește în anexa 2)

O astfel de clauză trebuie, *cel puțin*, să fie introdusă în următoarele documente:

- contracte care prezintă un risc de corupție (cum ar fi acorduri de parteneriat sau *de asociere în participație*, contracte de sponsorizare sau de patronaj, contracte de achiziție a unei societăți țintă, contracte intermediare) ;
- contractul de muncă sau angajamentul individual al unui colaborator expus în exercițiul atribuțiilor sale unui risc de corupție (de exemplu, colaboratorul căruia i se încredințează responsabilitatea unei filiale, a unei entități sau a unui proiect, a unei funcții comerciale sau a unui departament de achiziții) ; și
- delegarea competențelor conferite directorului executiv care asumă responsabilitatea pentru o entitate, un departament sau un proiect sau care este autorizat să își asume angajamente financiare sau care exercită o misiune în cadrul unui departament comercial sau de achiziții.

2. Detectarea

Grupul a implementat mai multe instrumente pentru a se asigura că riscurile de corupție specifice activităților sale sunt detectate în amonte. În acest sens, verificările de conformitate sunt obligatorii în momentul lansării oricărui proiect major, a unei noi activități sau a unei noi locații.

Cartografierea riscurilor de corupție

Fiecare linie de afaceri elaborează o cartografie formalizată a riscurilor menită să identifice, să analizeze și să prioritizeze riscurile expunerii entităților sale la solicitări externe în scopuri de corupție. Această cartografie a riscurilor ține seama, în special, de sectoarele de activitate și de zonele geografice în care își desfășoară activitatea entitățile. Posibila necesitate de a actualiza cartografia este evaluată anual.

Evaluarea terților

Fiecare linie de afaceri implementează proceduri de evaluare a situației clienților săi, a furnizorilor de prim rang, a intermediarilor și, în general, a partenerilor săi, prin prisma cartografiei riscurilor stabilită în materie de corupție. Aceste evaluări trebuie să fie eficiente, detaliate, documentate și actualizate în funcție de nivelul de risc al părții terțe și de evoluția relației.

Analize de risc ale unei companii țintă

Grupul solicită ca orice fuziune cu o companie țintă, achiziționarea sau absorbția unei companii țintă să fie în prealabil supusă unei analize riguroase a riscurilor de corupție.

Evaluarea terților: elementele care trebuie luate în considerare

Efectuarea unei analize a riscurilor în legătură cu un partener înseamnă, de exemplu, și prin prisma cartografierii riscurilor liniei de afaceri sau a entității în cauză:

- a-i înțelege istoria și mediul înconjurător;
- a cunoaște structura acționariatului său, principalii săi administratori, precum și beneficiarii efectiv¹;
- a încerca stabilirea unor posibile legături cu funcționarii publici;
- a-i identifica eventualele condamnări pentru încălcarea probității sau eventualele proceduri penale în curs împotriva sa;
- a determina principalele elemente ale sistemului său anticorupție; și
- a documenta toate etapele analizei.

În cazul unui control, aceste elemente vor fi solicitate de autorități.

3. Documentarea procesului de luare de decizie

Direcțiile juridice ale fiecărei linii de afaceri instituie o politică de arhivare adecvată pentru toate documentele referitoare la punerea în aplicare a codului de conduită, în special la cartografierea riscurilor de corupție, la evaluările terților și la analizele de risc efectuate.

O astfel de arhivare trebuie să-i permită fiecărei linii de afaceri/entități să își poată justifica desfășurarea activității în conformitate cu reglementările aplicabile.

Aceste documente se păstrează pentru o perioadă suficientă care nu poate fi mai scurtă de cinci ani.

(1) Beneficiarul efectiv este persoana fizică sau persoanele fizice care fie dețin, direct sau indirect, mai mult de 25% din cotele sau acțiunile organizației, fie exercită o putere de control asupra organelor administrative sau de conducere ale organismului de plasament colectiv sau, dacă este cazul, ale societății de administrare sau ale societății de administrare de portofoliu care îl reprezintă. A se vedea articolul R. 561-2 din Codul monetar și financiar.

4. Controlul și evaluarea

Normele și principiile prevăzute în Codul de Conduită sunt eficiente numai dacă sunt controlate, evaluate și îmbunătățite în mod regulat.

Este responsabilitatea oricărui director executiv și manager însărcinat cu responsabilitatea operațională a unei entități din Grup să asigure regularitatea operațiunilor, punerea în aplicare a controalelor adecvate și utilizarea mijloacelor de evaluare care îi sunt puse la dispoziție în cadrul Grupului sau al liniei sale de afaceri.

Fiecare linie de afaceri implementează mai multe niveluri de control și evaluare a aplicării codului de conduită:

- **Nivelul 1** : monitorizarea conformității activităților sale cu legislația aplicabilă este efectuată de toți colaboratorii.
- **Nivelul 2** : controlul intern în cadrul fiecărei linii de afaceri asigură efectuarea corespunzătoare a autoevaluărilor. Acesta întocmește un raport comunicat responsabilului de etică și responsabilului de conformitate. Responsabilul de conformitate se bazează pe acest raport de control intern pentru a efectua o *raportare* cu privire la punerea în aplicare a codului de conduită, la îmbunătățirile aduse sau care urmează să fie aduse, la dificultățile întâmpinate, precum și la planurile de acțiune care urmează să fie puse în aplicare.
- **Nivelul 3** : misiunile periodice de audit sunt efectuate de departamentul de audit al liniei de afaceri și al Bouygues SA pentru a verifica dacă operațiunile Grupului sunt efectuate în conformitate cu principiile codului de conduită și ale registrului de control intern al Grupului și al liniei de afaceri. Concluziile raportului de audit intern sunt comunicate responsabilului de etică și responsabilului de conformitate al liniei de afaceri și al Grupului, precum și comitetului de etică. Acestea sunt luate în considerare pentru a consolida codul de conduită, dacă este cazul.

Conformitatea ca și criteriu anual de evaluare pentru directorii executivi și pentru manageri

Punerea în aplicare a Codului de Conduită și vigilența exercitată în domeniul practicilor anticorupție sunt elemente de apreciere luate în considerare la evaluările anuale ale directorilor executivi și ale managerilor Grupului.

Constatarea, în cursul exercițiului financiar trecut, a unei deficiențe în prevenirea și detectarea corupției în cadrul filialei lor va fi, prin urmare, luată în considerare și susceptibilă să afecteze evaluarea anuală a acestora.

5. Contabilizarea

Pentru a se asigura că fondurile și alte active sunt utilizate în scopuri comerciale cu bună-credință, Grupul se asigură că operațiunile și tranzacțiile pe care le efectuează sunt înregistrate sincer și fidel în conturile fiecărei entități, în conformitate cu reglementările și procedurile interne aplicabile.

Orice director executiv sau angajat care face înregistrări contabile trebuie să fie deosebit de precis și să asigure existența documentației corespunzătoare fiecărui înscris. În plus, orice transfer de fonduri necesită o vigilență deosebită, în special în ceea ce privește identitatea beneficiarului și motivul transferului.

Apoi, sectoarele contabil și financiar trebuie să fie în mod special atente la fiecare dintre aceste subiecte.

6. Alertarea

În aplicarea Codului de Etică, Grupul încurajează libertatea de exprimare: colaboratorii, dar și directorii, pot raporta ierarhiei lor, direcției juridice, Responsabilului lor de Conformitate sau Responsabilului lor de Etică orice preocupare sau întrebare cu privire la o practică contrară codului de conduită.

Grupul a instituit un dispozitiv intern de alertă pentru a colecta rapoarte de la orice angajat (chiar și extern sau ocazional), director și parte interesată și cu privire la (i) o infracțiune sau un delict, (ii) o amenințare sau un prejudiciu adus interesului public, (iii) o încălcare sau o tentativă de tănuire a unei încălcări a unui angajament internațional ratificat sau aprobat în mod corespunzător de Franța, a unui act unilateral al unei organizații internaționale adoptat pe baza unui astfel de angajament, a dreptului Uniunii europene, a legii sau a unui regulament sau (iv) o încălcare a codului de conduită. Destinatarul acestui dispozitiv intern de alertă este responsabilul de etică al liniei de afaceri în cauză. În cazul în care avertizorul de integritate consideră că situația depășește perimetrul liniei de afaceri, acesta poate sesiza responsabilul de etică al Grupului cu privire la această chestiune. În mod similar, responsabilul de etică al liniei de afaceri poate, de asemenea, să trimită o alertă responsabilului de etică al Grupului, în cazul în care consideră că situația depășește perimetrul strict al liniei sale de afaceri.

Procedurile de sesizare, colectare și prelucrare a rapoartelor sunt detaliate în anexa Codului de Etică, Procedura internă de colectare a rapoartelor și de procesare a alertelor.

Nu închideți ochii

Nimeni nu ar trebui să tacă în fața unui act de corupție în toate formele sale.

Pentru autoritățile judiciare, faptul de a nu împiedica un comportament ilegal despre care avem cunoștință, în condițiile în care avem prerogativele pentru a-l împiedica, poate fi interpretat ca un act de complicitate.

Dacă asistăm la un act de corupție, datoria noastră este de a-l raporta fără întârziere. Entitatea sau linia de afaceri în cauză va decide apoi, în colaborare cu Responsabilul de Etică și cu direcția juridică, cu privire la necesitatea de a sesiza autoritățile cu privire la această chestiune.

7. Sancționarea

Faptele de corupție sau de neîndeplinire a obligațiilor de a preveni corupția pot fi sancționate de autoritățile administrative și judiciare, în conformitate cu procedurile amintite în anexa 1 a prezentului Cod de Conduită. Sancțiunile financiare care ar urma să fie impuse unui director executiv sau unui angajat, de către o instanță, vor rămâne pe cheltuiala sa.

Prin politica sa de „toleranță zero” față de actele de corupție, Grupul își rezervă dreptul de a lua orice măsură pe care o consideră necesară în cazul în care constată o încălcare a normelor sale de conformitate.

În orice caz, vor fi puse în aplicare sancțiuni și măsuri de remediere:

- revocarea mandatului directorului executiv sau sancțiunea disciplinară a angajatului (inclusiv concedierea) în cazul unei încălcări a Codului de Conduită sau a unui act care expune entitatea sa, linia sa de afaceri sau Bouygues SA consecințelor unui act de corupție;
- plângere cu constituirea ca parte civilă, în cazul descoperirii unor fapte de corupție; și
- încetarea relațiilor contractuale cu orice subcontractant, co-contractant sau partener care s-a dedat la un act de corupție.

V. LUAREA DE MĂSURI PRIVIND PRACTICILE RISCANTE

Faptul de a primi o călătorie de la un furnizor, o sponsorizare a unei echipe de fotbal, o finanțare pentru o acțiune caritabilă, de a-l determina să devină acționar al unui client, să plătească un comision unui agent pentru a accelera formalitățile vamale ale unei livrări, de a contacta un deputat care se ocupă de un proiect de lege „sensibil” pentru Grup etc. : toate acestea sunt situații cu care directorii executivi și angajații Grupului sunt susceptibili să se confrunte și care pot avea riscuri ascunse de corupție.

Este esențial ca toată lumea să identifice aceste practici riscante și să știe cum să reacționeze în consecință, pentru a nu pune în joc responsabilitatea lor și a Grupului.

1. Cadouri și invitații

Cu toate că oferirea sau primirea de cadouri și invitații sunt o parte integrantă din afaceri, acestea pot, de asemenea, să pună sub semnul întrebării imparțialitatea persoanei care oferă/primește. La începutul anului 2020, Grupul a publicat o politică „Cadouri și invitații” care le permite angajaților Grupului să cunoască condițiile în care pot oferi sau accepta cadouri și invitații.

Principiile enunțate în această politică implică faptul că fiecare director executiv sau angajat se abține de la a oferi/primi cadouri sau invitații a căror natură (dotări, numerar, iertarea datoriilor etc.), valoare (depășirea pragurilor stabilite de normele interne) sau perioadă (licitație sau de luare a deciziilor) nu respectă politica „Cadouri și invitații” a Grupului.

Din aceste principii rezultă că, cadourile/invitațiile fac, în funcție de valoarea lor, obiectul unor informații sau autorizații din partea superiorului ierarhic, dacă este necesar, după consultarea cu Responsabilul de Conformitate sau cu directorul juridic. Aceste cadouri/invitații trebuie urmărite și, după caz, înregistrate în mod clar în contabilitatea societății.

Cadouri și invitații: cele mai bune practici

În fiecare situație în care este posibil să oferiți sau să primiți un cadou/invitație, trebuie să consultați politica privind „Cadourile și invitațiile” a Grupului și, după caz, a liniei de afaceri în cauză.

Puneți-vă următoarele întrebări :

- „Mă simt în largul meu primind cu acest cadou / această invitație?”
- „M-aș simți în largul meu dacă existența acestui cadou / acestei invitații ar fi dezvăluită?”
- „Care este contextul? Cadoul sau invitația este oferit(ă) ca o curtoazie, cu titlu comercial sau în vederea obținerii unei contrapartide ?”
- „Este acest cadou sau această invitație rezonabil(ă) prin prisma obiceiurilor profesiei mele?”
- „Oferind sau primind acest cadou sau această invitație, rămân independent(ă)?”
- „Ar putea avea de suferit imaginea entității/liniei mele de afaceri sau a Grupului?”

Dacă aveți îndoieli, contactați departamentul juridic sau Responsabilul de Conformitate.

2. Plăți de facilitare

Plățile de facilitare (sau *facilitation payments*) corespund plăților necuvenite, acceptate (sau solicitate) de funcționari publici, pentru a facilita o operațiune sau a executa anumite acte administrative de

rutină (vămuirea echipamentelor, obținerea unei vize, a unui permis etc.) la care solicitantul are dreptul legal.

Poziția Grupului este de a-i interzice oricărui director executiv sau angajat să acorde orice plată de facilitare, cu excepția cazului în care plata este solicitată sub constrângere sau dacă există o amenințare la adresa vieții, integrității și siguranței unui angajat.

3. Patronaj și sponsorizare¹

Grupul pune în valoare patronajul, care face parte din dorința sa, stabilită în Codul de Etică, de a participa la viața publică. În plus, încurajează contribuția la desfășurarea evenimentelor sportive, culturale, artistice și științifice în conformitate cu valorile pe care le susține.

Cu toate acestea, atât operațiunile de patronaj, cât și cele de sponsorizare prezintă riscuri în ceea ce privește corupția, în sensul că acestea pot fi mijloace de disimulare și/sau de comitere indirectă a unor acte ilegale.

Patronajul este actul de a acorda fără compensație o sumă de bani, bunuri sau servicii unei organizații care servește unei cauze de interes general.

Sponsorizarea (numită și „parrainage” în limba franceză) este faptul de a contribui la finanțarea unei organizații sau a unui eveniment, cum ar fi un seminar, o conferință sau un eveniment sportiv, pentru a beneficia de potențialul feedback comercial pozitiv generat de participarea sau asocierea aparentă la acest eveniment. Prin urmare, sponsorizarea are ca scop promovarea imaginii comerciale a unui produs sau a unui brand, printre altele, prin difuzarea de mesaje publicitare.

Aceste operațiuni trebuie să urmărească un obiectiv legitim și nu trebuie să fie niciodată mijloace de disimulare și/sau de comitere indirectă a unui act ilegal (plăți ilicite, corupție, trafic de influență etc.) și/sau de participare la activități la care Grupul se abține de a participa (de exemplu, finanțarea partidelor politice).

Prin urmare, Grupul se abține să participe la orice operațiune de patronaj sau sponsorizare care :

- vizează obținerea sau păstrarea unui contract, unei decizii sau a unei autorizații ;
- condiționează realizarea unui proiect sau care se situează într-un moment strategic care poate afecta interesele liniei de afaceri sau ale entității în cauză (licitație în curs, cerere de autorizare în curs etc.);
- atunci când beneficiarul și/sau directorii săi au făcut obiectul unei condamnări penale sau al unei contestații la adresa modului lor de gestiune de către organismele de control (în Franța, Curtea de Conturi);
- atunci când beneficiarul caută în mod clar un interes personal sau adoptă un comportament sau un mod de gestionare care dă naștere la temeri sau face posibilă deturnarea de fonduri de către membrii săi;
- atunci când colaboratorul de la inițiativa proiectului obține un beneficiu personal direct din acesta; sau

(1) Prezentul alineat nu se referă la activitățile de sponsorizare publicitară care sunt reglementate de Decretul nr.92-280 din 27 martie 1992 privind obligațiile editorilor de servicii în ceea ce privește publicitatea, sponsorizarea și teleshoppingul.

- atunci când operațiunea de sponsorizare în cauză nu contribuie în niciun fel la politica de marketing sau comunicare a liniei de afaceri sau a Entității în cauză.

În ceea ce privește acțiunile de patronaj, fiecare linie de afaceri trebuie să stabilească, după consultarea cu comitetul său de etică, axele politicii sale de patronaj. Atunci când o acțiune de patronaj se abate de la politica definită anterior, comitetul de etică al fiecărei linii de afaceri trebuie să fie sesizat în mod imperativ pentru validarea operațiunii propuse, a beneficiarului, precum și a formei contribuției.

În fine, pentru fiecare acțiune de patronaj sau de sponsorizare, Grupul solicită ca:

- entitatea beneficiară să facă obiectul unei analize a riscului de probitate ;
- contribuția să fie formalizată printr-un contract scris;
- directorul sau colaboratorul cu inițiativa proiectului să ateste legătura (sau lipsa acesteia) cu beneficiarul operațiunii în cauză; și
- să se efectueze o monitorizare a contribuției pentru a se asigura că aceasta este utilizată în scopurile prevăzute în contract.

Desfășurarea unei operațiuni de patronaj sau de sponsorizare: punctele sensibile

Linia de activitate participă la o licitație lansată de un municipiu. Primarul municipiului menționat îi propune colaboratorului liniei de afaceri însărcinat de răspunsul la licitație să sponsorizeze competiția sportivă a municipiului din aceeași perioadă.

Comportamentul de adoptat:

Trebuie să rămâneți întotdeauna vigilenți cu privire la contextul în care sunt acordate acțiuni de patronaj sau sponsorizare. Acest tip de operațiune este strict interzis atunci când linia de afaceri este în curs de negociere cu municipalitatea.

În caz de îndoială, se poate contacta responsabilul de conformitate sau direcția juridică a liniei de afaceri.

4. Conflictul de interese

Există un conflict de interese atunci când interesele personale ale unui director sau ale unui colaborator sunt în contradicție sau în concurență cu interesele entității Grupului în cadrul căreia acesta își desfășoară activitățile profesionale.

Codul de Etică impune fiecărui director executiv sau angajat să se asigure că nu desfășoară direct sau indirect o activitate care l-ar plasa într-o situație de conflict de interese cu entitatea sau cu linia sa de afaceri. În cazul în care acest director executiv sau acest angajat se află într-o situație de conflict de interese, potențială sau dovedită, el trebuie să raporteze la ierarhiei sale, fără a omite nimic.

Grupul a adoptat un program de conformitate privind conflictele de interese.

Declararea unui conflict de interese

Cumnata dumneavoastră este director general al unei companii care dorește să fie selectată ca nou furnizor pentru linia dumneavoastră de afaceri. Ca parte a îndatoririlor dumneavoastră, aveți o influență asupra procesului de selecție a acestui furnizor.

Comportamentul de adoptat:

Trebuie să declarați imediat acest conflict superiorului dumneavoastră ierarhic, astfel încât acesta să poată pune în aplicare, în colaborare cu Responsabilul de Conformitate sau cu direcția juridică, dacă este cazul, măsurile de prelucrare adecvate (de exemplu, neparticiparea la acest proces de selecție, luarea măsurilor corespunzătoare pentru a păstra confidențialitatea dosarului, etc.).

5. Recurgerea la intermediari

Definiția intermediarului

Prin intermediar, se înțelege orice persoană juridică sau fizică, indiferent de statutul sau sectorul său de activitate, care efectuează în numele Grupului, al uneia dintre liniile sale de afaceri sau al uneia dintre entitățile sale, cu caracter principal sau secundar, o acțiune care constă în facilitarea, pe lângă un terț, public sau privat, a încheierii unui contract sau în obținerea unui angajament, unei decizii sau a unei autorizații.

Persoana a cărei misiune constă exclusiv în furnizarea de consultanță tehnică sau de servicii intelectuale, fără servicii de intermediere, nu constituie un intermediar în sensul alineatului precedent. Această evaluare este responsabilitatea directorului executiv sau a angajatului care desemnează persoana în cauză. În cazul în care există îndoieli cu privire la natura serviciului avut în vedere, trebuie consultată direcția juridică sau Responsabilul de Conformitate în cauză.

Poziția Grupului

Utilizarea intermediarilor este strict interzisă atunci când este vorba de a-i determina să efectueze acțiuni pe care Grupul, liniile sale de afaceri sau entitățile sale nu au dreptul să le facă ele însele sau, atunci când, după ce au pus în aplicare toate măsurile de precauție, persistă o îndoială serioasă cu privire la integritatea lor.

În anumite situații, de exemplu atunci când entitățile doresc să intre pe o piață nouă sau necesită asistența sau intervenția unui profesionist calificat pentru a desfășura negocieri sau alte acțiuni comerciale, poate fi luată în considerare recurgerea la intermediari.

Cu toate acestea, această practică este de natură să prezinte riscuri, deoarece persoana juridică care a solicitat asistența sau intervenția intermediarului poate fi condamnată la pedepse grele în cazul în care acest intermediar a comis acte de corupție. Prin urmare, recurgerea la intermediari, dacă este necesară, trebuie luată în considerare cu prudență.

În plus, alegerea unui intermediar și orice colaborare cu acesta trebuie să facă obiectul unei vigilențe sporite atunci când:

- intermediarul intervine pe lângă funcționarii publici;
- intermediarul este propus/impus de o terță parte (funcționar public, client etc.) ; sau
- o lege locală impune recurgerea la un intermediar pentru a efectua tranzacția propusă.

Recurgerea la o persoană fizică în scopul intermediarii nu este, în principiu, permisă. Cu toate acestea, se poate face o excepție de la acest principiu, după autorizarea prealabilă de către direcția juridică sau de către responsabilul de conformitate în cauză. Aceste excepții trebuie justificate, formalizate ca parte a unei proceduri care va fi supusă aprobării responsabilului de etică al liniei de afaceri și a responsabilului de etică al Grupului.

În cele din urmă, fiecare linie de afaceri își păstrează posibilitatea de a interzice sau de a restricționa recurgerea la anumite tipuri de intermediari pe baza propriei cartografieri a riscurilor.

Validarea prealabilă

Grupul solicită ca fiecare colaborator care dorește să recurgă la un intermediar, să contacteze direcția juridică sau responsabilul de conformitate în cauză și să efectueze următoarele verificări:

- Intermediarul este o persoană juridică?
- Are o existență legală, precum și o locație reală?
- Conturile sale sunt înregistrate?
- Cine sunt beneficiarii săi efectivi?
- Are experiență și reputație suficiente în domeniul său și resurse proporționale cu misiunile pe care le propune (realitatea activităților sale este dovedită, de obicei își îndeplinește misiunea încredințată, clientela sa este serioasă, cunoștințele sale despre sector / țară sunt demonstrate etc.)?

Ce ar trebui să vă atragă atenția

Atunci când efectuați o analiză a riscurilor, trebuie să acordați o atenție deosebită :

- posibilelor conflicte de interese;
- legăturilor personale și/sau profesionale între intermediar și funcționarii publici;
- dificultății colectării informațiilor necesare pentru efectuarea analizei riscurilor;
- caracterului suspect sau inexplicabil al anumitor cerințe ale intermediarului (anonimatul, exclusivitatea relației cu clientul etc.);
- existenței unor eventuale condamnări pentru încălcarea integrității de către intermediar, unul dintre directorii săi sau unul dintre acționarii săi;
- condițiilor de plată propuse de intermediar (numerar, plăți către un cont bancar situat într-un paradis fiscal sau într-un alt cont decât cel al intermediarului etc.) sau valorii remunerației solicitate; și
- refuzului intermediarului de a se angaja să respecte reglementările anticorupție.

Decizia de a recurge la un intermediar se ia pe baza numărului și a importanței semnalelor identificate, în asociere cu direcția juridică relevantă, responsabilul de conformitate sau responsabilul de etică.

Formalizarea relației printr-un contract

Orice relație de afaceri cu un intermediar implică în mod imperativ încheierea unui contract întocmit cu participarea direcției juridice sau a responsabilului de conformitate. Acest contract este semnat de către mandatarul social al liniei de afaceri sau al entității în cauză.

Contractul trebuie să încadreze serviciile prestate de intermediar și să includă o clauză anticorupție.

Unele excepții de la aceste principii pot fi prevăzute de liniile de afaceri, în funcție de activitățile lor. Aceste excepții trebuie justificate și formalizate în cadrul unei proceduri care va fi supusă aprobării responsabilului de etică al liniei de afaceri și a responsabilului de etică al Grupului.

O listă actualizată a contractelor intermediarilor încheiate (precum și modificările acestora) trebuie să fie întocmită și comunicată în mod regulat responsabilului de etică al liniei de afaceri în cauză.

Remunerația intermediarului

Remunerația unui intermediar, reglementată contractual, trebuie să fie întotdeauna contravaloarea unor servicii reale și justificabile. În această privință, aceasta trebuie :

- să fie proporțională cu durata și complexitatea misiunii ;
- să includă o cotă forfetară fixă, precizându-se că, în cazul în care remunerația include o parte variabilă legată de succes (*success fee – onorariu de succes*), valoarea acesteia din urmă nu poate depăși în nici un caz valoarea părții fixe. În cazul plății unui *onorariu de succes*, structura și modalitățile de plată a intermediarului trebuie să fie aprobate în prealabil de către responsabilul de etică al liniei de afaceri în cauză;
- să fie efectuată pe parcursul misiunii sale și să fie condiționată de prezentarea de către intermediar a facturilor documentate care justifică serviciile efectuate (studii, documente referitoare la executarea contractului, rapoarte, procese-verbale ale reuniunilor etc.); și
- să fie efectuate într-un cont bancar situat în țara proiectului pentru care a intervenit. În cazul în care intermediarul nu are cetățenia țării proiectului, acesta poate fi plătit alternativ în țara locului în care își desfășoară activitatea principală.

Unele excepții de la aceste principii pot fi prevăzute de liniile de afaceri, în funcție de activitățile lor. Aceste excepții trebuie justificate și formalizate în cadrul unei proceduri care va fi supusă aprobării responsabilului de etică al liniei de afaceri și a responsabilului de etică al Grupului.

6. Finanțarea politică

În Franța, finanțarea activităților partidelor politice, dar și a carierei sau candidaturii oricărei personalități politice, este strict interzisă persoanelor juridice. Multe țări au o astfel de interdicție.

Politica generală a Grupului este de a nu contribui la finanțarea partidelor sau a politicienilor, fie direct, fie indirect, prin asociații, *think tanks* (grupuri de reflecție), fundații etc.

7. Reprezentarea intereselor și acțiunile de lobbying

Grupul desfășoară acțiuni de reprezentare a intereselor (sau de lobby¹), astfel încât activitățile sale să fie mai bine cunoscute și mai bine înțelese. Directorii ai Grupului și ai fiecărei linii de afaceri definesc și decid cu privire la obiectivele și modalitățile procedurilor de lobby care trebuie efectuate. Acestea respectă reglementările aplicabile și sunt în conformitate cu valorile Grupului.

Directorul executiv sau angajatul care desfășoară o activitate de reprezentare a intereselor

Se așteaptă ca fiecare director executiv sau angajat însărcinat cu o activitate de reprezentare a intereselor să o desfășoare cu probitate și integritate, în conformitate cu reglementările aplicabile, cu Codul de Etică al Grupului și cu prezentul Cod de Conduită.

În Franța, fiecare linie de afaceri este responsabilă pentru înregistrarea, transmiterea și actualizarea pe lângă Înalta Autoritate pentru Transparența Vieții Publice (în franceză în text: Haute autorité pour la transparence de la vie publique – HATVP) a informațiilor privind companiile, directorii executivi și angajații din perimetrul său, care desfășoară activități de reprezentare a intereselor în Franța.

Fiecare director sau angajat implicat în activități de lobby :

- se abține de la recurgerea la unele practici corupte sau la unele practici neloiale sau anticoncurențiale, în special de la a propune un avantaj interzis pentru a influența hotărârea unui factor de decizie publică;
- își respectă obligația de transparență și *de raportare* către HATVP (Înalta Autoritate pentru Transparența Vieții Publice);
- se asigură că entitatea sa respectă mecanismele de înscriere în registrele relevante și reglementările specifice acțiunilor de lobby avute în vedere;
- refuză să determine o persoană să încalce regulile deontologice care îi sunt aplicabile;
- se angajează să nu ia măsuri pentru a obține informații sau decizii prin mijloace frauduloase;
- se abține de la utilizarea în scopuri comerciale sau publicitare a informațiilor obținute în cursul activităților sale;
- refuză să le vândă unor terți copii ale documentelor care provin de la un guvern, de la o autoritate administrativă sau publică independentă;
- se asigură că organizațiile profesionale și *grupurile de reflecție* din care pot face parte reprezentanți ai Grupului respectă reglementările anticorupție.

Recurgerea la o terță parte pentru a face lobby

Dispozițiile prezentului Cod de Conduită referitoare la intermediari în ceea ce privește analiza riscurilor, remunerarea și contractarea se aplică reprezentanților de interese.

Reprezentantul terț de interese trebuie să se angajeze să respecte reglementările privind lupta împotriva corupției.

Recrutarea sau utilizarea serviciilor foștilor lideri politici sau funcționari publici aleși (miniștri, președinți de administrații executive teritoriale etc.) sau ale foștilor funcționari ai instituțiilor naționale

(1) Activitățile de lobby sunt înțelese ca fiind contribuția la dezbaterile privind elaborarea sau aplicarea unei legi, reglementări sau politici publice prin consultanță tehnică sau expertiză.

sau internaționale nu poate fi efectuată decât în conformitate cu normele care reglementează statutul lor (de exemplu, perioada de după încetarea mandatului etc.). În orice caz, nu se va putea recurge la serviciile acestor persoane pentru a desfășura activități de lobby în domeniile acoperite de funcțiile lor anterioare numai dacă a trecut un termen legal de la încetarea funcțiilor lor.

Utilizarea unei firme de lobby: puncte de vigilență

Intenționați să încredințați o misiune unui lobbyist. Următoarele puncte ar trebui să vă determine să nu utilizați acest lobbyist :

- Reprezentantul de interese nu demonstrează că are experiența și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini misiunea.
- Acesta refuză să subscrie la clauzele obligatorii care trebuie să apară în contractul său scris.
- Aceasta refuză, eventual, să se înscrie în registrele relevante (de exemplu, registrul reprezentanților de interese al HATVP din Franța, Registrul european de transparență).
- Acesta are antecedente de condamnări, în special pentru fapte de corupție sau infracțiuni conexe.

ANEXA 1

CONTRIBUȚIILE LEGII SAPIN 2: INTENSIFICAREA LUPTEI ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI

În special, legea Sapin 2 a introdus mai multe măsuri ambițioase pentru detectarea și prevenirea actelor de corupție în cadrul companiei. De la intrarea în vigoare a acestei legi, legislația franceză este acum foarte asemănătoare multor legislații străine.

Implementarea unui program de conformitate

Legea prevede ca, dincolo de anumite praguri, companiile să implementeze un program de conformitate cu opt piloni:

- adoptarea unui cod de conduită ;
- un dispozitiv intern de alertă care să permită colectarea de rapoarte de la angajați cu privire la existența unor situații contrare codului de conduită al societății;
- o cartografiere a riscurilor;
- proceduri de evaluare a situației clienților, a furnizorilor principali și a intermediarilor în ceea ce privește cartografierea riscurilor;
- proceduri de control contabil, intern sau extern;
- un dispozitiv de formare pentru managerii și personalul cel mai expus riscurilor de corupție și de trafic de influență ;
- un regim disciplinar care să permită sancționarea salariaților societății în cazul încălcării codului de conduită al societății ;
- un sistem de control intern și de evaluare a măsurilor puse în aplicare.

Crearea Agenției Franceze Anticorupție (AFA)

Misiunea Agenției Franceze Anticorupție (AFA) este de a ajuta autoritățile competente să prevină și să detecteze actele de corupție și infracțiunile conexe. Acesta îndeplinește sarcini de control și are propria putere de sancționare.

AFA monitorizează respectarea măsurilor și procedurilor care urmează să fie puse în aplicare de către cele mai importante companii pentru prevenirea și detectarea corupției. Agenții pot efectua controale la fața locului în cadrul societăților. La sfârșitul controalelor, AFA poate emite un avertisment societății care încalcă prevederile și, dacă este necesar, poate sesiza Comisia pentru sancțiuni. Aceasta din urmă îi poate ordona societății să își adapteze procedurile interne și, dacă este necesar, să impună o sancțiune financiară societății și directorilor executivi care se consideră că au încălcat prevederile.

AFA notifică, de asemenea, procurorul sau procurorul financiar cu privire la faptele de care are cunoștință și care sunt susceptibile de a constitui o infracțiune sau un delict.

Acord judiciar de interes public

După modelul *Deferred Prosecution Agreement* (DPA) în vigoare în Statele Unite și în Regatul Unit, legea Sapin 2 a introdus posibilitatea ca o companie acuzată de acte de corupție să încheie un „acord judiciar de interes public”.

Această procedură inovatoare îi permite companiei care a comis infracțiunea să „obțină concesiile” pe lângă procuror, mai degrabă decât să suporte un proces lung și riscant. Pentru a face acest lucru, compania trebuie să plătească la fisc o așa-numită amendă de „interes public”, care poate ajunge până la 30% din media anuală a cifrei sale de afaceri din ultimii trei ani. În plus, aceasta poate fi obligată să se supună, pentru o perioadă maximă de 3 ani, unui program de punere în conformitate aflat sub controlul AFA.

Extinderea competenței instanței penale franceze

Competența extrateritorială a judecătorului francez a fost reafirmată și extinsă prin legea Sapin 2. În prezent, competența sa se extinde la infracțiunile săvârșite de o persoană fizică sau juridică, indiferent de cetățenia sa, care își are reședința obișnuită sau care își desfășoară cel puțin o parte din activitatea sa economică în Franța.

Noua lege a eliminat, de asemenea, obstacolele care împiedicau anterior urmărirea penală și pedepsirea de către judecătorul francez a infracțiunilor comise în străinătate. Acesta din urmă are acum competență:

- chiar dacă comportamentul reclamat nu se pedepsește conform legislației țării în care a fost săvârșită fapta pasibilă de pedeapsă ;
- fără a fi nevoie ca victima infracțiunii să depună o plângere în țara respectivă ; și
- fără a fi necesar ca infracțiunea să fi dus în prealabil la inițierea procedurii de către procuror.

Judecătorul penal francez se bucură acum, la fel ca omologii săi englezi și americani, de o competență mai largă pentru a urmări penal și a pedepsi actele de corupție în străinătate.

Represiunea sporită a persoanelor fizice

De la intrarea în vigoare a legii Sapin 2, politica penală a guvernului s-a îndreptat spre o represiune sporită și sistematică a persoanelor fizice care comit acte de corupție. Aceasta înseamnă că, în pofida încheierii unui acord judiciar de interes public de către companie, directorii și colaboratorii care au participat la orice încălcare a probității vor fi urmăriți penal în instanță. Parchetele fac din acest obiectiv un principiu de acțiune.

Protecția avertizorilor de integritate

Legea Sapin 2 conferă avertizorilor de integritate un statut protejat și îi exonerează de orice răspundere penală dacă, cu ocazia raportului, aceștia sunt determinați să dezvăluie un secret protejat de lege.

De asemenea, aceasta consacră dreptul, pentru orice avertizor de integritate, de a sesiza direct autoritatea judiciară sau administrativă în cazul unui pericol grav sau iminent sau în prezența unui risc de prejudiciu ireversibil.

De asemenea, este necesar ca orice companie cu cel puțin cincizeci de angajați să stabilească proceduri adecvate pentru colectarea rapoartelor emise de membrii personalului lor sau de colaboratorii externi și ocazionali ai companiei.

ANEXA 2

LINK-URI ȘI REFERINȚE BIBLIOGRAFICE UTILE

Franța: Agenția Franceză Anticorupție (AFA)

Recomandări AFA

<https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/files/files/Recommandations%20AFA.pdf>

Actualizare privind problema conflictelor de interese

[Publication du guide pratique sur la prévention des conflits d'intérêts dans l'entreprise | Agence française anticorruption \(agence-francaise-anticorruption.gouv.fr\)](#)

Ghid practic Funcția de conformitate anticorupție în cadrul companiei

<https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/fr/guide-pratique-fonction-conformite-anticorruption-dans-lentreprise>

Ghid practic audituri anticorupție în fuziuni și achiziții

<https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/files/files/Guide%20pratique%20fusacq%202021-02%20DEF-2-19.pdf>

Ghid practic Politica cadourilor și invitațiilor în companii EPIC, asociații și fundații

<https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/files/files/Guide%20pratique%20politique%20cadeaux%20et%20invitations.pdf>

Statele Unite

FCPA A Resource Guide to the US Foreign Corruption Practices Act

<https://www.justice.gov/sites/default/files/criminal-fraud/legacy/2015/01/16/guide.pdf>

FCPA Guidance (Iunie 2020)

<https://www.justice.gov/criminal-fraud/page/file/937501/download>

Marea Britanie
<i>The Bribery Act 2010: Guidance about procedures which relevant commercial organisations can put into place to prevent persons associated with them from bribing</i> https://www.justice.gov.uk/downloads/legislation/bribery-act-2010-guidance.pdf
Transparency International
Indicele de percepție a corupției (IPC) http://www.transparency.org/cpi

GRUPUL BOUYGUES

32 avenue Hoche

F-75378 Paris Cedex 08

Telefon : +33 (0)1 44 20 10 00

bouygues.com

Twitter : @GroupeBouygues

AVERTISMENT

Acest document oferă o imagine de ansamblu a reglementărilor în vigoare la 30 ianuarie 2022.

Acesta va fi supus, dacă este necesar, actualizările fiind difuzate exclusiv pe intranet și bouygues.com.

2014 • Actualizat: martie 2022

Codul de etică, Codul de conduită anticorupție și Programele de Conformitate ale Grupului Bouygues (concurență, raportare financiară și operațiunile pieței bursiere, conflicte de interese, embargouri, sancțiuni economice și restricții la export) sunt accesibile pe intranetul Grupului (ByLink).

